

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ЗАА-2022/17/СТА-ТТЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улиастай хот 2022 он</p>	<p>Төрийн аудитын газрын тэргүүлэх аудитор: Д.Бат-Ундраа Утас: 99993365 Цахим хаяг: bat-undraad@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Дагвасүрэн Утас: 99014227 Цахим хаяг: dagvasurend@audit.gov.mn Аудитор: Г.Баасанжаргал Утас: 99032514 Цахим хаяг: baasanjargalg@audit.gov.mn</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	4
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	5
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	6
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	7
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	9
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	10
3. Аудитын тайлан.....	11
3.1 Ерөнхий зүйл.....	11
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	11
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	11
3.4 Материаллаг байдал	12
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	12
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв.....	13
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	14
3.8 Аудитын гол асуудал	14
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	14
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	14
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт.....	15
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал.....	15
4. Аудитын илрүүлэлт	15
4.2.1 Залруулсан алдаа	15
4.2 .2 Төлбөрийн акт	15
4.2.3 Албан шаардлага	15
4.2.4 Зөвлөмж.....	15
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	17

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар

**ЗАВХАН АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР**

81090 Улиастай, Завхан аймаг
Утас/Факс: 7046-36-12
И-мэйл: zavkhan@audit.gov.mn

2022.03.25 № 1302/480
танай _____ -ны № _____ -т

УРГАМАЛ СУМЫН
ЗАСАГ ДАРГА Г.ГЭРЭЛТ-ОД-д

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Сөрөг дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн мэдэгдэхүйц нөлөөний улмаас Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулаагүй байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн аудитаар 4 байгууллага сөрөг санал дүгнэлт авсан, захирал, эрхлэгч нарт үр дүнгийн урамшууллыг журмын дагуу олгоогүй, нормын хувцас, зөөлөн эдлэлийн зардлаас биеийн тамирын хувцас худалдан авах гүйлгээг хийсэн, ОНХСангийн хөрөнгөөр хийгдсэн мал нядалгааны байр байгуулах ажлын гүйцэтгэл дуусаагүй байхад мөнгийг бүрэн шилжүүлсэн, 20 айлын орон сууц барих газрын зураг төсвийн үнэ шилжүүлсэн ч зураг төсвөө аваагүй, гамшгаас хамгаалах санд шилжүүлсэн мөнгөний анхан шатны баримтгүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь төрийн сан, санхүүгийн албаны хяналт хангалтгүй байгаатай холбоотой байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтын 4.7-д "Энэ журмын 4.3-т заасан нөхцөлийг хангасан багш, албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгох шийдвэрийг тухайн сургалтын байгууллагын эрхлэгч, захирал гаргана. Сургалтын байгууллагын эрхлэгч, захиралд улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшуулал олгох шийдвэрийг томилсон эрх бүхий албан тушаалтан гаргана", Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д "батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах", Засгийн газрын 2021 оны "Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах зарим арга хэмжээний тухай" 43-р тогтоолын 1.4-т "энэ тогтоол батлагдахаас өмнө Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу зарлагдсанаас бусад автомашин, албан конторын тавилга, албаны болон ажлын дүрэмт хувцас, амралт, алжаал тайлах, фитнэсийн тоног төхөөрөмж, хэрэглэлийн худалдан авалтыг зохион байгуулахгүй байх", Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар батлагдсан "Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам"-ын 4.3.3-д "хөрөнгө, оруулалтын төсөл хөтөлбөр арга хэмжээ нь хуульд заасны дагуу зураг төсөө, техник, эдийн

Audit(D)A4-root/2022
012005579

худалдан авалтыг зохион байгуулахгүй байх”, Сангийн сайдын 2021 оны 86 дугаар тушаалаар батлагдсан “Орон нутгийн хөгжлийн сангийн үйл ажиллагааны журам”-ын 4.3.3-д “хөрөнгө, оруулалтын төсөл хөтөлбөр арга хэмжээ нь хуульд заасны дагуу зураг төсөв, техник, эдийн засгийн үндэслэлтэй, байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийгдсэн, бусад холбогдох зөвшөөрөлтэй байх; “ОНХС-ийн хөрөнгөөр санхүүжүүлэх хөрөнгө оруулалт, хөтөлбөр, төсөл, арга хэмжээг Сангийн сайдын 2019 оны 282 дугаар тушаалаар шинэчлэн баталсан “Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам”-д зааснаар захиалагч байгууллагын хүсэлтийн дагуу аймаг, нийслэлийн хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал хариуцсан нэгж, сум, дүүргийн хөрөнгө оруулалт, хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн асуудал хариуцсан албан тушаалтан нь бодит гүйцэтгэлд үндэслэн санхүүжилтийн эрхийг олгоно”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 13 дугаар зүйлн 13.7-т “Анхан шатны баримтын бүрдэлгүй ажил, гүйлгээг бүртгэх, санхүүгийн тайланд тусгахыг хориглоно”; гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй, санхүүгийн тайлангийн тохиолдсон байх, иж бүрэн байх, үнэлгээ ба хуваарилалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Д.БАТ-УНДРАА

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	545336486.77	824864889.52
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	191337577.35	373279557.57
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	191337577.35	373279557.57
3121	Төгрөг	191337577.35	373279557.57
31211	Төрийн сангийн харилцах	191337577.35	316569986.57
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	0.00	56709571.00
33	АВЛАГА	189237511.36	250611091.35
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	3716364.86	39001.35
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага		106332500.00
335	Бусад авлага	185521146.50	144239590.00
3351	Байгууллагаас авах авлага	1929714.50	0.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	183591432.00	144239590.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	164761398.06	200974240.60
351	Түүхий эд материал	27799764.44	35847872.44
35110	Тусгай зориулалттай материал	19928057.15	23231797.15
35130	Эм боох материал	7871707.29	12616075.29
354	Хангамжийн материал	136386633.62	164551368.16
35410	Бичиг хэргийн материал	6452730.00	8369335.00
35420	Аж ахуйн материал	71500581.20	80139385.84
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	837200.00	3641200.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	6970561.00	8991071.00
35450	Барилгын засварын материал	5168000.00	6521500.00
35460	Хүнсний материал	12901340.90	11950782.80
35470	Бусад хангамжийн материал	32556220.52	44938093.52
35600	Мал амьтад	575000.00	575000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	1622240524.20	1561107037.54
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	1622240524.20	1561107037.54
392	Биет хөрөнгө	1533524024.20	1473476162.54
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	1762124004.25	1778324004.25
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-605259293.44	-664064739.04
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	201826169.00	201826169.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-113527592.75	-125443987.50
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	508173306.62	537511011.38
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-366187718.45	-383608036.68
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	151332796.22	150994579.02
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-92188002.08	-102807994.54
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	115141196.15	115141196.15
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	-63709101.66	-71159299.84
39217	Ном	35798260.34	36763260.34
393	Биет бус хөрөнгө	88716500.00	87630875.00
39301	Програм хангамж	9362000.00	9362000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3379500.00	-4465125.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	82734000.00	82734000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	2167577010.97	2385971927.06
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	25821637.72	24441565.82
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	25821637.72	24441565.82
413	Өглөг	25821637.72	24441565.82
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	4542758.84	2096167.52
41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	20349000.00	22341375.00
4136	Бусад өглөг	929878.88	4023.30
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	334624.56	
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг	595254.32	4023.30
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	2141755373.25	2361530361.24
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	2141755373.25	2361530361.24
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1063078222.93	1063078222.93
51101	Өмч: - төрийн	1063078222.93	1063078222.93
512	Хуримтлагдсан үр дүн	175378299.00	395153286.99
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	138233937.92	171438630.70
51220	Тайланг үеийн үр дүн	37144361.08	223714656.29
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	903298851.32	903298851.32
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	2167577010.97	2385971927.06

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2621772221.28	3034398798.40
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	28053279.62	66515600.97
110	Орлогын албан татвар	22422676.80	26489702.97
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	22422676.80	26489702.97
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	15983698.90	2666492.47
110002	Үйл ажиллагааны орлого	6438977.90	23823210.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	1287100.00	35690460.00
113001	Үл хөдлөх эд хөрөнгийн албан татвар		4253000.00
113002	Бууны албан татвар	1287100.00	1830000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		29607460.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	4343502.82	4335438.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1511481.82	707800.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	687500.00	437800.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	520481.82	
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	303500.00	270000.00
1181	Газрын төлбөр	997522.00	3627638.00
118101	Газрын төлбөр	997522.00	3627638.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	916539.00	0.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	379139.00	
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	537400.00	
1183	Бусад татвар	917960.00	0.00
118301	Бусад татвар	917960.00	
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	116393298.14	153840485.30
120	Нийтлэг татварын бус орлого	116393298.14	153840485.30
120002	Хүүгийн орлого	41881500.33	75781804.84
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	65124230.81	54195668.46
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	420000.00	10035000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	3463500.00	494440.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	61240730.81	43666228.46
120009	Бусад орлого	9387567.00	23863012.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛГИЙН ОРЛОГО	2477325643.52	2814042712.13
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1015696300.00	1012473600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1015696300.00	1012473600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	37096476.00	222205885.27
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		40411290.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	24010400.00	200000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	13086076.00	181594595.27
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1413790697.52	1459956226.86
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	659400518.00	698244200.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	54467136.52	12663606.86
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	627636200.00	647332900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	72286843.00	101715520.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	10742170.00	119407000.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	10742170.00	119407000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2506179623.99	2662703225.24
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2506179623.99	2662703225.24
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1730608421.32	1815320692.37
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1087897967.09	1098781527.80
210101	Үндсэн цалин	1087151134.09	930872443.68
210102	Нэмэгдэл	746833.00	111292164.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	0.00	1251726.70
210104	Урамшуулал	0.00	38791453.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс		16573740.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	141399790.21	146661680.72
210201	Тэтгэврийн даатгал	107547678.21	109584010.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	8152125.00	11679531.87
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7266374.00	6881464.02
210204	Ажил үйлдлийн даатгал	1671838.00	1675309.61
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16761775.00	16841364.34
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	215773781.71	254036944.59
210301	Гэрэл, цахилгаан	5499463.71	12766415.59
210302	Түлш, халаалт	209297318.00	241220529.00
210303	Цэвэр, бохир ус	977000.00	50000.00

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2104	Хангамж, бараа материалын зардал		59734659.05	64864948.36
210401	Бичиг хэрэг		6029340.00	7175015.00
210402	Тээвэр, шатахуун		36994877.05	38962774.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр		6216035.00	6169500.00
210404	Ном, хэвлэл		4273908.00	60000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		372000.00	210708.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		5848499.00	5502381.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал			6784570.36
2105	Нормативт зардал		55450350.50	98747686.10
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэргэсэл		19948843.00	62167898.00
210502	Хоол, хүнс		35501507.50	36484588.10
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		0.00	95200.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал		6339861.00	2518100.00
210601	Багаж, техник, хэргэсэл		93000.00	
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэргэлэл		158700.00	0.00
210604	Урсгал засвар		6088161.00	2518100.00
2107	Томилголт, зочны зардал		3256400.00	5331568.98
210702	Дотоод албан томилолт		3256400.00	5331568.98
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж		35608549.24	3363440.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		33427690.24	741198.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох		972100.00	1786300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		265350.00	233350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар		263194.00	187420.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо		88600.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		447800.00	203400.00
210807	Газрын төлбөр		128115.00	178772.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж		15700.00	33000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		125147062.52	141014795.82
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал		13144300.00	28349282.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		4016490.00	4738789.27
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хоргодол		107986272.52	107926724.55
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ		775571202.67	847382532.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		1168008.00	105109455.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж		468008.00	0.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал			11429740.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж			27335300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг			37487628.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал		700000.00	28856787.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт		716573313.52	727354965.86
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага		659400518.00	698244200.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		54467136.52	23063606.86
213404	Хөрөнгийн		2705659.00	6047159.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг		57829881.15	14918112.01
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		57829881.15	14918112.01
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)		115592597.29	371695573.16
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН		78448236.21	147980916.87
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		6698236.21	25049466.87
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		7175000.00	122931450.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)		-78448236.21	-147980916.87
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)		37144361.08	223714656.29

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	141,455,328.92	0.00	2,107,832,403.17
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-3,221,391.00	0.00	-3,221,391.00
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	138,233,937.92	0.00	2,104,611,012.17
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
C07	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	37,144,361.00	0.00	37,144,361.00
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	175,378,298.92	0.00	2,141,755,373.17
D01	2021 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	175,378,298.92	0.00	2,141,755,373.17
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	0.00	0.00	-3,939,668.30	0.00	-3,939,668.30
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	171,438,630.62	0.00	2,137,815,704.87
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
D08	Тайланг үеийн үр дүн	0.00	0.00	223,714,656.29	0.00	223,714,656.29
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,063,078,222.93	903,298,851.32	395,153,286.91	0.00	2,361,530,361.16

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2625886463.47	2950370757.94
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	28053279.62	66515600.97
110	Орлогын албан татвар	22422676.80	26489702.97
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	22422676.80	26489702.97
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	15983698.90	2666492.47
110002	Үйл ажиллагааны орлого	6438977.90	23823210.50
113	Хөрөнгийн албан татвар	1287100.00	31437460.00
113002	Бууны албан татвар	1287100.00	1830000.00
113003	Автотээврийн болон өөрөө явагч хэрэгслийн албан татвар		29607460.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	4343502.82	8588438.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	1511481.82	707800.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	687500.00	437800.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	520481.82	
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	303500.00	270000.00
1181	Газрын төлбөр	997522.00	3627638.00
118101	Газрын төлбөр	997522.00	3627638.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	916539.00	0.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	379139.00	
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	537400.00	
1183	Бусад татвар	917960.00	4253000.00
118301	Бусад татвар	917960.00	4253000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	120800250.33	175096444.84
120	Нийтлэг татварын бус орлого	120800250.33	175096444.84
120002	Хүүгийн орлого	38562750.33	72171804.84
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	82237500.00	102924640.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	82237500.00	102924640.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛГИЙН ОРЛОГО	2477032933.52	2708758712.13
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	1015696300.00	1012473600.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1015696300.00	1012473600.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	36803766.00	223254385.27
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		40411290.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	24271107.00	200000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	12532659.00	182643095.27
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1413790697.52	1459956226.86
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	659400518.00	698244200.00
132003	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг /орон нутгийн төсөвт байгууллага улсад төвлөрүүлэх орлого/	54467136.52	12663606.86
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	627636200.00	647332900.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	72286843.00	101715520.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	10742170.00	13074500.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	10742170.00	13074500.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2374327332.00	2562395347.72
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2374327332.00	2562395347.72
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1592194329.33	1715012814.85
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1081135158.19	1097757437.12
210101	Үндсэн цалин	831459375.59	801678451.33
210102	Нэмэгдэл	170943974.90	211264448.32
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5174883.90	4856919.71
210104	Урамшуулал	56520069.80	63383877.34
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17036854.00	16573740.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	143839698.19	148959329.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	109907024.68	108159453.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	7785571.16	10307727.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	7642053.48	8230565.04
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1680694.07	2464042.52
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	16824354.80	19797542.04
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	220379750.71	251748363.59
210301	Гэрэл, пахилгаан	11093432.71	13366415.59
210302	Түлш, халаалт	208309318.00	238331948.00
210303	Цэвэр, бохир ус	977000.00	50000.00

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2104	Хангамж, бараа материалын зардал	54032060.00	62689365.27
210401	Бичиг хэрэг	6193630.00	7183879.27
210402	Тээвэр, шатахуун	36182655.00	41936090.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6216035.00	6691100.00
210404	Ном, хэвлэл	1000.00	60000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	544800.00	696158.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4893940.00	6122138.00
2105	Нормативт зардал	47965972.00	88186209.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	22538230.00	51323229.00
210502	Хоол, хүнс	21618242.00	33036680.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3809500.00	3826300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4241700.00	5888000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	93000.00	579500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	230000.00	230000.00
210604	Урсгал засвар	3918700.00	5078500.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2825600.00	5922800.00
210702	Дотоод албан томилолт	2825600.00	5922800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	15196989.24	9545954.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	12816830.24	6540012.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	972100.00	1786300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	265350.00	233350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	263194.00	187420.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88600.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	647100.00	203400.00
210807	Газрын төлбөр	128115.00	178772.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	15700.00	33000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	0.00	383700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	22577401.00	44315356.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16218411.00	38765634.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	6358990.00	5549722.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	782133002.67	847382532.87
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	7729808.00	105109455.00
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	468008.00	
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	6561800.00	11429740.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж		27335300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		37487628.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	700000.00	28856787.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	716573313.52	727354965.86
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	659400518.00	698244200.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	54467136.52	23063606.86
213404	Хөрөнгийн	2705659.00	6047159.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	57829881.15	14918112.01
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	57829881.15	14918112.01
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГА АНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	251559131.47	387975410.22
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	83044400.00	157608250.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	83044400.00	157608250.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	83044400.00	157608250.00
223001	Бусад хөрөнгө	71750000.00	147931450.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	11294400.00	9676800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГА АНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	-83044400.00	-157608250.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	100671500.00	48425180.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	100671500.00	48425180.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГА АНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-100671500.00	-48425180.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	67843231.47	181941980.22
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	123494345.88	191337577.35
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	191337577.35	373279557.57

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1956397200.00	1865658044.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1735210600.00	1694301414.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1693620300.00	1655036374.58
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1108884700.00	1097757437.12
210101	Үндсэн цалин	814770900.00	801678451.33
210102	Нэмэгдэл	204214800.00	211264448.32
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	5054000.00	4856919.71
210104	Урамшуулал	67180100.00	63383877.34
210105	Гэрээт ажлын хөлс	17664900.00	16573740.42
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	154637900.00	148959329.87
210201	Тэтгэврийн даатгал	110183600.00	108159453.13
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11234600.00	10307727.14
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8858700.00	8230565.04
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2214600.00	2464042.52
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22146400.00	19797542.04
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	255363600.00	251293425.59
210301	Гэрэл, цахилгаан	14138400.00	12911477.59
210302	Түлш, халаалт	240536600.00	238331948.00
210303	Цэвэр, бохир ус	688600.00	50000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	57324400.00	55362870.00
210401	Бичиг хэрэг	6818000.00	6808092.00
210402	Тээвэр, шатахуун	37454800.00	36236090.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	7110700.00	6691100.00
210404	Ном, хэвлэл	1179900.00	1025000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	444800.00	572450.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4316200.00	4030138.00
2105	Нормативт зардал	60061300.00	49310590.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	17890100.00	17883690.00
210502	Хоол, хүнс	38344500.00	27600600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	3826700.00	3826300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5855500.00	5854850.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	579500.00	579500.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	230000.00	230000.00
210604	Урсгал засвар	5046000.00	5045350.00
2107	Томилолт, зочны зардал	6705100.00	5614800.00
210702	Догоод албан томилолт	6705100.00	5614800.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	6996200.00	6188850.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	3263300.00	3182908.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	1907100.00	1786300.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	539100.00	233350.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	295700.00	187420.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88600.00	0.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	203400.00	203400.00
210807	Газрын төлбөр	188300.00	178772.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	60700.00	33000.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	450000.00	383700.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	37791600.00	34694222.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	23782200.00	20782200.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	14009400.00	13912022.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41590300.00	39265040.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	41590300.00	39265040.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	13215000.00	11429740.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	27335300.00	27335300.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1040000.00	500000.00

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	106715600.0	122931450.0
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	106715600.0	122931450.0
223001	Бусад хөрөнгө		122931450.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	114471000.00	48425180.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	114471000.00	48425180.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1956397200.00	1900850741.13
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1015100200.00	997555487.99
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	1015100200.00	997555487.99
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	792251500.00	787296113.14
122005	Орон нутгийн төсвөөс	690535900.00	685580593.14
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	101715600.00	101715520.00
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	13074500.00	13074500.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13074500.00	13074500.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	135971000.00	102924640.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	86534200.00	102924640.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	49436800.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	73919335.50
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	109112032.05
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	6.00	6.00
610001	Төсвийн байгууллага	6.00	6.00
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	93.00	93.00
620001	Удирдах ажилтан	13.0	13.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	52.0	52.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	25.0	25.0
620004	Гэрээт ажилтан	3.0	3.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	0.00	166544814.27
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	0.00	141544814.27
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	0.00	69653240.27
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	0.00	454938.00
210301	Гэрэл, пахилгаан		454938.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	0.00	8291495.27
210401	Бичиг хэрэг		375787.27
210402	Тээвэр, шатахуун	-	5,700,000.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал		123708.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс		2092000.00
2105	Нормативт зардал	0.00	38875619.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	-	33,439,539.00
210502	Хоол, хүнс	-	5,436,080.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	0.00	33150.00
210604	Урсгал засвар		33150.00
2107	Томиллолт, зочны зардал	0.00	308000.00
210702	Дотоод албан томилолт	-	308,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	0.00	3357104.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		3357104.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	0.00	18332934.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	17,983,434.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх		349500.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	0.00	65844415.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	0.00	65844415.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		37487628.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	-	28,356,787.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	0.00	6047159.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг		6047159.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	0.00	25000000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	0.00	25000000.00
223001	Бусад хөрөнгө		25000000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	0.00	223254385.27
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	0.00	223254385.27
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилалдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		40411290.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	200,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		182643095.27
131106	Төсвийн урамшуулал		
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (II)-(I)		56709571.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		56709571.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын дүн, дүгнэлтийг төсвийн төвлөрүүлэн захирагч Г.Гэрэлт-Од-д танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг Г.Баасанжаргал гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Б.Дагвасүрэн, тэргүүлэх аудитор Д.Бат-Ундраа нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийг Завхан аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2021 оны 03 дугаар сарын 14-ний өдрийн 01/20 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Байгууллагын зорилго, зорилт, үйл ажиллагааны чиглэл: Төр засгийн бодлого шийдвэрийн хэрэгжилтийг оновчтой зохион байгуулж, мэргэшсэн албан хаагчдаар төрийн албыг бэхжүүлэн, төрийн үйлчилгээг ил тод, шуурхай, тэгш хүртээмжтэй хүргэж, сумын хөгжлийн төлөө ажиллахад оршино.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн, тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

Сумын засаг даргын дэргэд дотоод хяналтын нэгжийг байгуулсан байна. Энэхүү хяналтын нэгж нь ТШЗ-ын үйл ажиллагаанд хяналтыг хангалттай хэмжээнд хэрэгжүүлээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Ургамал сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, жилийн төсвийн гүйцэтгэлийн ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр мөнгөн хөрөнгөөр сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 оны үйл ажиллагааны мөнгөн орлогын дүн 2,950.3 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 44.2 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75% буюу 33.2 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

/сая төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	191.3	373.3	182.0
Авлага	189.2	250.6	61.4
Бараа материал	164.8	200.9	36.1
Үндсэн хөрөнгө	1,622.2	1,561.1	(61.1)
Нийт хөрөнгө	2,167.5	2,385.9	218.4
Өр төлбөр	25.8	24.4	(1.4)
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	2,141.7	2,361.5	219.8
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	2,167.5	2,385.9	218.4

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 182.0 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд төрийн сангийн харилцах дансны үлдэгдэл өмнөх оноос 48.7 хувиар өссөн байна. Энэ нь СХС, ОНХС, орон нутгийн ерөнхий орлогын дансны үлдэгдэл байна.

Авлага дансны үлдэгдэл 61.4 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд байгууллага болон хүмүүсээс авах авлага байна.

Байгууллагаас авах авлага буюу төлбөртэй үйлчилгээ болох ковид-19 цар тахалтай холбоотой эрүүл мэндийн төвд авлага үүссэн байна. Дараах байгууллагуудын авлага нэмэгдсэн байна.

/төгрөгөөр/

Байгууллагын нэр	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
ЗДТГ	98,678.20	-
ИТХ	25,432.98	33,511.77
ЭМГ	3,753,780.30	106,336,810.68
Сургууль	1,748,211.87	1,400.00
Цэцэрлэг	2,192,858.01	-
Соёлын төв	-	1,178.90
СХсан	181,418,550.00	144,238,190.00
ОНХсан		
Төрийн сан		
ДҮН	189,237,511.36	250,611,091.35

Илрүүлэлт: ТШЗ-ын аудитаар Эрүүл мэндийн төв үүссэн авлагыг Корона вирусээр хэвтэн эмчлүүлсэн өвчтөний эмчилгээний норматив төсөв өртгийн тооцоолол үндэслэлгүй байна гэж үзэн 164.9 сая төгрөгийн зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 1.4 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Бараа материал дансны үлдэгдэл 36.1 сая төгрөгөөр өссөн нь төсөвт байгууллагуудын бараа материалын худалдан авалт их байсантай холбоотой байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 61.1 сая төгрөгөөр буурсан нь тайлант хугацааны элэгдлийн зардалтай холбоотой байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 219.8 сая төгрөг болж буурсан нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалж байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн 2021 оны төсвийн зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр болон зарлагыг анх батлахдаа 1,956.3 сая төгрөгөөр тоохон төлөвлөж баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөрт зориулан 1,956.3 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 1,735.2 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 106.7 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 114.4 сая төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлд зарцуулахаар батлагджээ.

Нийт зардлын 1,015.1 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, 690.5 сая төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 101.7 сая төгрөгийг орон нутгийн хөгжлийн сангаас, 13.1 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 86.5 сая төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, 49.4 сая төгрөгийг урд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 997.5 сая төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 685.6 сая төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 13.1 сая төгрөг, орон нутгийн хөгжлийн сангаас 101.7 сая төгрөг, 102.9 сая төгрөгийг үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлогоос, нийт 1,900.8 сая төгрөгийн санхүүжилтийг олгосон нь 55.5 сая төгрөг дутуу байна.

Үндсэн үйл ажиллагааны орлого буюу сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтийн орлогоор 114.5 сая төгрөг бүрдүүлж, батлагдсан төсвөөс 48.4 сая төгрөгийн зээлийн эргэн төлөлт хийсэн байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,900.8 сая төгрөг буюу 98.1 хувьтай байгаа нь төсөвт санхүүжилт дутуу олгогдсонтой холбоотой байна.

Урсгал санхүүжилтийн зарцуулаагүй үлдэгдэл 23.1 сая төгрөгийг сумын төсөвт, 14.9 сая төгрөгийг улсын төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар 223.2 сая төгрөгийн санхүүжилт авч бараа, ажил үйлчилгээний зардалд 69.6 сая төгрөг, нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулалд 28.4 сая төгрөг, хөдөө ОНТША албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэгт 37.5 сая төгрөг, хөрөнгийн зардалд 25.0 сая төгрөгийг тус тус зарцуулж 6.0 сая төгрөгийг орон нутгийн дансанд буцаан төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Төсвийн шууд захирагчийн санхүүгийн аудитаар 4 байгууллага “Сөрөг” санал дүгнэлт авсан, ОНХСангийн журмын дагуу ажилладаггүй байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Тус төвлөрүүлэн захирагчийн харъяаны байгууллагуудын захирал, эрхлэгч нарт үр дүнгийн урамшууллыг журмын дагуу олгоогүй, нормын хувцас, зөөлөн эдлэлийн зардлаас биеийн тамирын хувцас худалдан авах гүйлгээг төрийн сан хийсэн, ОНХСангийн хөрөнгөөр хийгдсэн мал нядалгааны байр байгуулах ажлын гүйцэтгэл дуусаагүй байхад мөнгийг бүрэн шилжүүлсэн, 20 айлын орон сууц барих газрын зураг төсвийн үнэ шилжүүлсэн ч зураг төсвөө аваагүй, гамшгаас хамгаалах санд шилжүүлсэн мөнгөний анхан шатны баримтгүй зэрэг зөрчил илэрсэн нь санхүүгийн албаны хяналт хангалтгүй байгаатай холбоотой байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

Аудитын хүрээнд төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн худалдан авах ажиллагааны төлөвлөгөө, түүний биелэлттэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 155 мэдээллээс 129 мэдээллийг шилэн дансны цахим хуудсанд хугацаанд нь байршуулж, 26 мэдээллийг хугацаа хоцроосон байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцэхгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Ургамал сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд мөрдөж буй хууль тогтоомжийн хүрээнд бусад мэдээлэлтэй танилцахад эрсдэлтэй асуудал ажиглагдаагүй болно.

3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн үйл ажиллагаанд завсрын аудит хийгдээгүй бөгөөд өмнөх санхүүгийн аудитаар зөвлөмж өгөгдөөгүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

ОНХСангийн журмын дагуу ажилласан эсэхийг нягтлан шалгах.

4. Аудитын илрүүлэлт

ТТЗ-ийн нэгтгэсэн тайлангийн санхүүгийн аудитаар нийт 1.6 сая төгрөгийн 3 заалт бүхий зөвлөмж илэрсэн.

4.2.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар залруулгын алдаа илрээгүй болно.

4.2.2 Төлбөрийн акт

Төлбөрийн акт тогтоох алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.2.3 Албан шаардлага

Албан шаардлага өгөх алдаа зөрчил илрээгүй байна.

4.2.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1 Хяналттай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн шууд захирагчдын аудитаар илэрсэн алдаа зөрчилд дүн шинжилгээ хийхэд, шууд захирагчдын төрийн сангаар хийгдэж буй ажил гүйлгээнд хяналт тавиагүй, дотоод хяналт хэрэгжүүлээгүйтэй холбоотой зөрчил байна. Тухайлбал: Зардлыг зориулалт бус зарцуулж цэцэрлэгийн ажилчдад тэмцээний хувцас худалдан авсан гүйлгээг хийсэн байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2011 оны 311 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "аж ахуй нэгжийн үйл ажиллагаанд дотоод хяналт шалгалтыг зохион байгуулах нийтлэг журмын 3 дугаар зүйлийн 3.7.6. хяналт шалгалтын явцад илэрсэн зөрчлийг арилгах, урьдчилан сэргийлэх талаар мэргэжил арга зүйн зөвлөгөө өгөх" гэсэн заалт, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөв захирагчдын үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, арга зүйгээр хангаж ажиллах.

2 Хууль, тогтоомжийн хэрэгжилттэй холбоотой

Илрүүлэлт: Төвлөрүүлэн захирагч нь сургуулийн захирал, цэцэрлэгийн эрхлэгчийн ажлын үр дүнг 77 хувиар дүгнэж, урамшууллыг 30 хувиар бодож олгосон зөрчил илэрсэн байна.

Энэ нь Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 2.1. “Хуульд өөрөөр заагаагүй бол улирлын ажлын үр дүнгийн мөнгөн урамшууллыг хөдөлмөрийн дотоод журам, албан тушаалын тодорхойлолт, төрийн албан хаагчийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөө, хөдөлмөрийн гэрээнд заасан ажил, үүргээ хангалттай гүйцэтгэсэн, ажлын байранд хөдөлмөрийн сахилга, ёс зүйн зөрчил гаргаагүй албан хаагчид олгоно.” гэсэн заалтууд, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Төсөв захирагчдын үйл ажиллагаанд тавих хяналтыг сайжруулж, хууль, тогтоомжийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах.

3 Нийцлийн аудитын асуудал

Илрүүлэлт: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийн хөтөлбөр, зориулалтын батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, хэтрэлт хэмнэлтийн шалтгааныг тайлбарын хамт мэдээллийг үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн мэдээлээгүй, мөн төр хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэрийг тухай бүр мэдээлээгүй, орон нутгийн хөгжлийн сангийн төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн мэдээллийг тогтоосон хугацаанд, тогтмол мэдээлдээгүй зөрчил илэрсэн.

Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1 “мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх”, 4.1.2 “мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх”, 4.1.3 “тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4 “Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага дараах мэдээллийг долоо хоногийн дотор мэдээлнэ” 6.4.5 “цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлого, зарлагын мөнгөн гүйлгээг гүйлгээ тус бүрээр, гүйлгээний агуулга, хүлээн авагчийн нэр”, 6.4.8 “бонд, зээл, өрийн бичиг, баталгаа, түүнтэй адилтгах санхүүгийн бусад хэрэгсэл, төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийн гэрээ, концесс, төсөв, өмч, хөрөнгө, мөнгө зарцуулах, өр, авлага үүсгэсэн аливаа шийдвэр”, гэсэн заалтууд, ангилал, нийцсэн бөгөөд зохистой байх гэсэн батламж мэдэгдлүүдтэй нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны хуулийн хэрэгжилтийг ханган ажиллах, ЗГ-ын 2016 оны "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох тухай журам"-ыг мөрдөн ажиллах.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 09 дүгээр сарын 25-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

Төсвийн шууд захирагч болон төвлөрүүлэн захирагчийн алдаа зөрчлийн нэгтгэлийг доорх хүснэгтээр нэгтгэв.

№	Шалгагдагч байгууллагын нэр	Заглуулга		Нийт алдаа, зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
1	Ургамал сумын Эрүүл мэндийн төв	2	105.69	4	177.34	2	171.37	0	0.00	2	5.97
2	Ургамал сумын хүүхдийн цэцэрлэг	2	0.77	5	4.84	5	4.84	0	0.00	0	0.00
3	Ургамал сумын Соёлын төв	0	0.00	1	1.20	1	1.20	0	0.00	0	0.00
4	Ургамал сумын ЗДТГ	2	11.99	7	11.06	3	2.76	1	3.80	3	4.50
5	Ургамал сумын ЕБС	6	43.60	3	14.27	2	2.84	0	0.00	1	11.43
6	Ургамал сумын ОНХС	0	0.00	3	36.00	0	0.00	0	0.00	3	36.00
7	Ургамал сумын СХС	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
8	Ургамал сумын ИТХ	1	2.31	4	3.26	3	2.06	0	0.00	1	1.20
9	Ургамал сумын Засаг дарга	0	0.00	3	1.63	0	0.00	0	0.00	3	1.63
	Дүн	13	164.36	30	249.60	16	185.07	1	3.80	13	60.73

БАТАЛГААЖУУЛАХ ХЭСЭГ:

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР	Д.БАТ-УНДРАА	2022.03.24
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР	Б.ДАГВАСҮРЭН	2022.03.24
АХЛАХ АУДИТОР	Б.ЖАЛБАА	2022.03.24

БЭЛТГЭСЭН:

АУДИТОР	Г.БААСАНЖАРГАЛ	2022.03.24
---------	----------------	------------